

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

студент гр. Фмс-41/3с **Корж І.С.**
Сумський державний університет (Україна)

На сьогоднішній день, зважаючи на складну макроекономічну ситуацію в Україні, поглиблення економічної кризи, а також складну демографічну ситуацію, питання соціального захисту населення постає надзвичайно гостро.

В умовах збільшення частки осіб пенсійного віку, солідарна система пенсійного забезпечення не тільки не спроможна гарантувати пенсіонерам гідний рівень життя, а й забезпечує щорічне зростання навантаження на частину населення, яка працює і на бюджет країни зокрема. При цьому лише створення дієвої тривірневої системи пенсійного забезпечення, а саме розвиток недержавного пенсійного страхування може сприяти зменшенню такої негативної тенденції.

Питання недержавного пенсійного забезпечення досліджувалося багатьма вченими, такими як: В. Д. Базилевич, З. С. Варналій, І. О. Кравченко, Т. А. Говорушко, Е. М. Лібанова, А. І. Олейник, Р. В. Пікус, С. М. Рудак, Н. В. Ткаченко та іншими. Приймаючи до уваги їх значний внесок у вивчення даної проблематики, слід зазначити, що за умов постійних змін, які відбуваються в суспільстві та економіці нашої держави, а також збільшення частки осіб пенсійного віку, яке посилює соціальне і фінансове навантаження на економічно активне населення, питання розвитку недержавних пенсійних фондів як одного із стратегічних напрямів соціальної політики держави потребує подальшого дослідження.

На даний момент в Україні функціонують дві форми пенсійного забезпечення, а саме: державна і недержавна. При цьому, у випадку повноцінного функціонування така система мала б забезпечити по-перше, особам, що досягли пенсійного віку, досить високий рівень життя, по-друге, створити нові джерела інвестиційних ресурсів для розвитку різних секторів економіки, по-третє, створити додаткові умови для розвитку ринку капіталів, здешевлення кредитів, а також підвищення ліквідності фондового ринку.

В Україні ж, незважаючи на те, що становлення нової пенсійної системи відбулось ще в 2004 році з прийняттям Законів «Про загальнообов'язкове пенсійне забезпечення» та «Про недержавне пенсійне забезпечення» і надалі спостерігається зростання навантаження, при якому Пенсійний фонд кожного року змушений підвищувати видатки через приріст пенсіонерів, а як результат – підвищується й обсяг дотацій Пенсійному фонду із Державного бюджету.

За даними Державного комітету статистики України, на кожного працюючого на сьогодні припадає один пенсіонер, і за прогнозами до 2050 року кожен працюючий буде утримувати двох пенсіонерів [1]. Відповідно в такій ситуації, забезпечити достатній рівень якості життя особам пенсійного віку стає неможливим.

Станом на 30.06.2014 в Державному реєстрі фінансових установ було надано інформацію про існування 80 недержавних пенсійних фондів та 27 адміністраторів НПФ у 9 регіонах України. Найбільша кількість НПФ зосереджена у м. Києві – 60, або 75,0 % від загальної кількості зареєстрованих НПФ [2]. Спостерігаючи за результатами країн Європи, які аналогічно проводять перебудову пенсійної системи, ситуацію із НПФ в Україні можна характеризувати скоріше негативно. Так, в нашій державі внески до НПФ здійснюють, в переважній більшості, компанії, і лише 4% внесків становлять платежі фізичних осіб.

Загалом, впровадження недержавного пенсійного забезпечення зіштовхується з рядом проблем, до яких відносяться: нестабільність економічних відносин; недовіра громадян до реформ в державі і до фінансових інститутів зокрема; законодавча неврегульованість деяких питань діяльності недержавних пенсійних фондів; низький рівень дохідності пенсійних активів; низький фінансовий рівень спроможності громадян до участі в даній системі забезпечення; через відставання розвитку ринку капіталу від потреб інвесторів – обмежений вибір фінансових інструментів, які б були придатними для інвестування в них пенсійних коштів, тощо.

Слід зазначити, що не дивлячись на все це, НПФ протягом останніх років розвиваються досить динамічно та мають значний потенціал для подальшого розвитку, але щоб подолати вищезазначені проблеми необхідно перш за все створити і розвивати в Україні серед населення культуру особистих фінансових накопичень.

Отже, усунувши вищезазначені причини недостатнього розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення, а також здійснивши низку заходів нормативно-правового та організаційного врегулювання проблемних моментів, можна суттєво стимулювати подальший розвиток ринку недержавного пенсійного забезпечення і відповідно вплинути на прискорення економічного розвитку держави в цілому.

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nfp.gov.ua/>.